

**Acte de lliurament de la Medalla d'Honor del Parlament
a la Sra. Roser Capdevila i Valls**

Í N D E X

Lliurament

de la Medalla d'Honor del Parlament, en la categoria d'or,
a la Sra. Roser Capdevila i Valls p. 3

El presentador

Senyores i senyors, el president del Parlament de Catalunya. (*El president entra a la sala.*)

Lliurament de la Medalla d'Honor del Parlament, en la categoria d'or, a la Sra. Roser Capdevila i Valls

Iniciem aquest acte amb un recorregut visual per la vida i l'obra de la senyora Roser Capdevila i Valls.

(*Es procedeix a la projecció d'un audiovisual. Pausa. Aplaudiments.*)

A continuació, el senyor Andreu Teixidor i de Ventós, editor, i la senyora Lluïsa Jover i Armengol, il·lustradora, glossaran la figura i l'obra de la guardonada.

La Sra. Lluïsa Jover i Armengol (il·lustradora)

Farem una glossa a duo.

Molt honorable president del Parlament de Catalunya...

El Sr. Andreu Teixidor i de Ventós (editor)

...honorable conseller...

La Sra. Lluïsa Jover i Armengol

...il·lustres diputats, autoritats...

El Sr. Andreu Teixidor i de Ventós

...amics, amigues...

La Sra. Lluïsa Jover i Armengol

...estimada Roser, volem agrair a aquest Parlament i al seu president la invitació per a fer la glossa de l'excel·lentíssima senyora Roser Capdevila, un honor i a la vegada un plaer que sempre recordarem amb emoció.

El Sr. Andreu Teixidor i de Ventós

I, d'entrada, volem dir que és bo per a tots nosaltres i per al nostre país que la distinció de la Medalla d'Honor del Parlament, en la seva categoria d'or, hagi correspost enguany a la il·lustradora Roser Capdevila. Per una vegada estem tots d'acord a distingir una de les figures més indiscutibles de la nostra il·lustració. Els productes catalans que han tingut més projecció al món a l'última dècada són les Tres Bessones, la bruixa i el Barça. Aquesta bruixa que porto a la corbata era la seva mestra més odiosa; avui és la bruixa més famosa.

Amb aquesta distinció creiem que la il·lustració adquireix un relleu que, malgrat els excel·lents exemples que hem tingut a casa nostra, no ha brillat amb l'esclat que es mereixia.

La Sra. Lluïsa Jover i Armengol

En diverses converses que havíem tingut amb la Roser parlàvem del tema de la formació dels il·lustradors i què és dibuixar. I aquí explico allò que sempre parlem tu i jo quan parlem d'aquestes coses de la professió. Dibuixar és un acte intel·ligent; la mà obeeix allò que dicta el

cervell, les imatges s'estructuren en el pensament abans de fer-les realitat. Dibuixar no és una habilitat manual ni de traça, que es té traça, sinó que hi ha un coneixement darrere de tot això. Dibuixar requereix unes capacitats d'observació, de percepció, d'estructuració i de concentració que faran possible la plasmació d'unes imatges expressives i vives de les quals tots podem gaudir. No oblidem que el coneixement dóna felicitat.

El Sr. Andreu Teixidor i de Ventós

De la Roser admirem la seva energia, el seu interès i la seva curiositat per tot, la seva intel·ligència, el seu humor, la seva ironia, la seva capacitat per a generar entusiasme, la seva generositat, la seva disciplina de treball i, com tot gran creador, la seva seguretat en si mateixa i en el seu projecte, sense ampul·lositat ni petulància.

I de la Roser envegem els seus ulls prodigiosos, que veuen amb tanta claredat, i les seves grans dots d'observació. El pati d'un col·legi, l'ermita al cim d'una muntanya, el gat entremaliat, l'interiorisme d'una casa, l'activitat d'un carrer de la ciutat, tot és captat amb la precisió de l'objectiu d'una càmera fotogràfica d'alta qualitat. No caldran gaires explicacions ni massa teories per a arribar al fons del món dels personatges i de les coses que la Roser ens descobreix; tan gran és la seva capacitat per a traslladar-nos de forma entenedora la bellesa i la màgia de la realitat quotidiana que ens envolta i per a fer-nos aturar en tots aquells petits detalls que omplen i sobretot en què molts de nosaltres som, amb massa freqüència, incapaços de detenir-nos.

La Sra. Lluïsa Jover i Armengol

El seu estil, és a dir, la seva manera de veure el món és el fruit d'una evolució de síntesi, que busca la màxima expressivitat a partir d'una línia neta, precisa, dolça, plena de poesia, d'un color que ens dóna caliu, aferrada en el món de l'art i costums populars amb majúscules i que no ens deixa indiferents quan veiem els seus dibuixos. I els guions, que ens fan somriure i ens diverteixen. Tot plegat, un univers meravellós d'una notabilíssima vàlua estètica.

El Sr. Andreu Teixidor i de Ventós

Aquesta claredat, aquests ulls que saben veure el que la majoria dels mortals no veiem són el que fan del seu art un art universal, comprès i estimat per tots els lectors, dels cinc continents, que devoren els seus llibres i veuen les seves pel·lícules d'animació amb un entusiasme espectacular. Potser molts de vosaltres no sabeu que un ministre italià, *il signore* D'Alema, esmorzava cada matí amb un capítol de les Tres Bessones, que era també un aliment necessari per a començar la jornada. Des del localisme i el detall realista que neix al nostre país, viatgem mostrant-lo arreu del món perquè la claredat, els ulls i l'àngel que té la Roser ho fan tot universal.

La Sra. Lluïsa Jover i Armengol

La Roser és com una esponja que absorbeix el món de cada dia. Els seus diaris –ara estàs fent el vint-i-vuit, eh?–, que són unes llibretes que, bé, són una preciositat, són unes llibretes il·lustrades on dibuixa el dia a dia, uns

diaris ocurrents, irònics, optimistes i d'una eterna joventut; constitueixen una crònica magnífica de la seva vida.

La Roser és com el teatre de la vida, amb els seus entrebancs i alegries, generosa, amiga fidel dels seus amics i sobretot una gran narradora d'anècdotes i una xerraire incansable. Pobre Joan! On és el Joan? *(Pausa.)* Ja ho sap.

I ens permetrem explicar una anècdota de la Medalla de Oro en las Bellas Artes. La ministra de Cultura li telefona per parlar personalment amb ella per comunicar-li...

El Sr. Andreu Teixidor i de Ventós

...que le ha sido concedida la Medalla de Oro en las Bellas Artes, que el mismo rey en persona le entrega en un acto de gran solemnidad.

La Sra. Lluïsa Jover i Armengol

I també li comunica que, a partir d'aquests moments i per sempre, se li concedeix *el título de excelentísima*. Després la Roser ja parla amb la secretària *para concretar el acto de la medalla*, i li diu: «Oiga, por favor, señorita, ¿la medalla es de oro o está chapada?, porque si es de oro me compro un traje, pero si no no.» *(Rialles.)*

I ara tu, Andreu, faràs de secretària.

El Sr. Andreu Teixidor i de Ventós

«No, no, señora Roser, la medalla es de oro de Toledo, antiguo, con filigrana. Y, por cierto, la caja, señora, es una caja preciosa.»

La Sra. Lluïsa Jover i Armengol

I aquí tenim l'excel·lentíssima Roser, humorista, divertida, viva, xerraire, amb els entrebancs i les alegries de la vida, amb aquesta dosi d'optimisme i entusiasme que genera, que li ha permès superar veritables tràngols que molts altres vaixells no haurien superat.

El Sr. Andreu Teixidor i de Ventós

Felicitats, Roser. Et mereixes aquest guardó i tota l'estima i el reconeixement que suposa. Seguirem sempre al teu costat, perquè és un veritable honor tenir-te per amiga.

Moltes gràcies.

La Sra. Lluïsa Jover i Armengol

Moltes gràcies.

(Aplaudiments perllongats.)

El presentador

Demanam que pugi a l'escenari la senyora Imma Folchi i Bonafonte, secretària general del Parlament de Catalunya, que farà la lectura de l'Acord de la Mesa del Parlament d'atorgament de la Medalla d'Honor del Parlament de Catalunya, en la categoria d'or, a la senyora Roser Capdevila i Valls.

La secretària general

«La Mesa del Parlament, en sessió tinguda el dia 8 d'abril de 2010, a proposta del president i per la unanimitat de tots els seus membres, ha acordat d'atorgar la Medalla d'Honor del Parlament, en la categoria d'or, a la il·lustradora Roser Capdevila i Valls, en reconeixement a la seva contribució decisiva a la cultura catalana i a la normalització de l'ús del català, pels valors pedagògics de la seva obra i molt especialment per la seva important aportació a la projecció internacional de la cultura catalana.»

(Aplaudiments perllongats.)

El presentador

El molt honorable senyor Ernest Benach i Pascual, president del Parlament de Catalunya, imposa la Medalla d'Honor del Parlament de Catalunya, en la categoria d'or, a la senyora Roser Capdevila i Valls.

(Aplaudiments perllongats.)

La Sra. Roser Capdevila i Valls

Molt honorable senyor president, honorables senyors parlamentaris, honorable conseller, honorables autoritats, sobretot la Lluïsa i l'Andreu, que m'han deixat que no sé on posar-me, després d'aquesta glossa, i a tothom, a tots, hola a tots. Que difícil és pensar un discurs, que difícil és escriure un discurs i que difícil és donar un discurs! He pensat, he escrit i aquest és el resultat.

Estimats, tots els que sou aquí, en un acte tan emocionant, i no sé gaire què dir. Estic agraïda, molt agraïda, per l'honor de rebre aquesta medalla, que em comprometo a portar amb dignitat. Però, no ho sé, aquí estic, al Parlament de Catalunya, al nostre Parlament, on els polítics parlen i tot parlant han decidit per consens concedir-me aquest guardó. I ara jo he de parlar, aquí, entre tots vosaltres, i no sé massa per on començar. Això d'avui va de debò. És com si em casés, jo, la núvia, i com si em casés amb Catalunya. Si algun dia m'he de separar, quina feinada! Hauria de tornar totes les medalles!

Jo sóc il·lustradora i he dedicat la meua vida a dibuixar, sobretot per a nens, tot i que jo reivindico la il·lustració per a totes les edats. Però això que estic vivint en aquests moments no entrava en els meus plans. Què hauria de fer jo ara? Doncs, amb un martell, trinxar la medalla, a trossets; dit així queda molt lleig, però és que voldria repartir les miquetes entre totes les persones que, com els castellers fent pinya, m'han ajudat, que són molts i en tots els àmbits: els companys de feina, que han fet el miracle de donar moviment, veu i música als meus personatges; la família, que m'aguanten dia a dia; els amics, que sempre m'animen a tirar endavant; els metges, que m'han curat; els mestres, principals difusors de la meua obra; els productors i editors d'arreu del món, que han cregut en mi, i, no cal dir-ho, tots els nens i nenes de totes races i colors, que són els meus grans clients.

I volia fer el comentari que avui el meu nét Cesc fa sis anys i per culpa de l'àvia ha hagut d'ajornar la seva festa d'aniversari. Cesc, per molts anys.

A la vida he tingut molta sort: he treballat divertint-me, el meu món ha sigut un conte, les meves històries són mitges veritats i mitges mentides. La inspiració ha vingut del meu entorn, sobretot per culpa de l'insomni, que m'ha permès tenir una doble vida: el silenci de la nit m'ajuda i somiant desperta puc construir un món de fantasia; allà on no arriben les paraules faig dibuixos; allà on no arriba el dibuix escric paraules. Fonts d'inspiració han sigut les meves filles, la mestra, veïns, la meva moto; cartrons que arreplego per convertir-los en una orquestra de mentida, per a satisfer la gran frustració de no saber tocar cap instrument, i, tot fent karaoke, la faig sonar. La vida sense música no seria el mateix.

I ara que som dins aquest magnífic recinte, just al costat del zoològic, voldria explicar que la girafa d'aquestes instal·lacions em va inspirar una col·lecció de contes per a l'editorial Gakken, del Japó. Llavors, ara m'enrotllaré una mica, així, fora del discurs.

Com he dit, aquí al costat tenim el zoològic. I una vegada, com comencen tots els contes, vaig venir al zoològic i vaig veure la girafa –a mi les girafes sempre m'han agradat– i la girafa, que estava així, com trista, amb aquells ulls que tenen, tan grans, estava amb el coll una mica estirat, i al cuidador li vaig dir: «Què li passa a la girafa?» I em va dir: «Oh, és que s'ha quedat viuda.» «Oh!» Diu: «És que el “girafo” –aquest hivern ha fet molt fred– va agafar unes angines...» Imagineu-vos unes angines de «girafo»; han de ser unes angines horribles! Realment, van ser tan grosses que es va morir. I què passava amb la girafa? Que, a més, estava embarassada i estava esperant un bebè girafa. Llavors, jo vaig córrer a preguntar, en preparar aquest conte, al meu nét Pere, que hi entén molt, en bèsties, i que em mirés a veure un embaràs de girafa quant temps dura. Quinze mesos. Pobra bèstia!: viuda, quinze mesos d'embaràs. I quan neixen fan dos metres; o sigui, el nadó fa dos metres.

Bé, tot plegat convidava a fer un conte. I jo vaig anar a visitar, després, aquesta girafa que havia nascut; li vaig posar, jo, per a mi, el nom de Palmira. I ara aquí comencen les mentides. Em vaig imaginar que la Palmira no podia viure al costat de l'hipopòtam; és dur viure al costat d'un hipopòtam: és brut, fa pudor, té mosques. I la Palmira era tan esvelta, tan distingida, que un bon dia la Palmira es va posar un xandall per passar desapercebuda, perquè sempre ha sigut molt discreta, i va fugir. I a partir d'aquesta fugida ha sigut que jo he muntat nou volums de la girafa Palmira, amb paper cuixé i tapa dura, perquè els japonesos publiquen amb tota classe de luxes.

I la girafa Palmira, doncs, fa de tot. S'apunta al París-Dakar, amb la seva Vespa, perquè, és clar, ella amb cotxe no pot anar, se li fa una mica difícil; en canvi, amb una Vespa... I s'apunta al París-Dakar, es perd en el desert, però té la sort que troba un camell que havia sigut «nòvio» de la seva mare. I aquell camell la porta a veure les seves tietes. I així anem fent. I, després, a la Palmira li agrada molt la música, és molt sensible, i s'ajunta amb la vaca cega. I la vaca cega toca l'esquellot, i la Palmira, el violí, i així fan un conjunt de música que toquen a casaments, també toquen a tanatoris, perquè s'ha de fer una mica de tot, i arriben a tocar al Liceu.

I ara ja està. Només us volia explicar una mica com la imaginació sempre, a través del meu entorn, em pot ajudar a fer contes i a dibuixar-los. I aquí s'acaba el meu discurs. I tots foren molt feliços i menjaren molts anissos.

I moltíssimes gràcies a tots, sobretot als senyors i senyores parlamentaris, que m'han distingit amb aquesta medalla i en aquest lloc tan bonic, que mai no oblidaré.

(Aplaudiments forts i perllongats.)

El presentador

La senyora Roser Capdevila ha volgut agrair aquest reconeixement no només de paraula, sinó també per mitjà de la música. Ella ha volgut oferir-nos aquest breu concert a càrrec dels seus amics, el quartet de corda Amants de Lulú, que tot seguit escoltarem.

(El quartet de corda Amants de Lulú interpreta diverses composicions. Aplaudiments perllongats.)

Per finalitzar, clou l'acte el molt honorable senyor Ernest Benach i Pascual, president del Parlament de Catalunya.

El president

Il·lustres membres de la Mesa del Parlament, honorable conseller de Cultura, senyores diputades, senyors diputats, benvolguda Roser i família, senyores i senyors, la Mesa del Parlament és formada per representants de tots els grups parlamentaris, persones que, per tant, representem visions ben diferents de la societat i del país. Que ens posem d'acord, que arribem al consens per a concedir la distinció de la Medalla d'Honor del Parlament a Roser Capdevila és un fet indicatiu del reconeixement plural, generalitzat, que ella ha assolit entre el conjunt de la societat catalana.

La seva és una trajectòria professional de prestigi i èxit, que ha recollit nombroses distincions i elogis. I a la gran qualitat professional, hi ha afegit una immensa qualitat humana, que n'ha fet una persona apreciada i estimada. Fins i tot, en el seu honor, s'ha posat el nom de Roser Capdevila a una escola de Polinyà i a una altra de Terrassa.

Roser Capdevila, amb la seva imaginació, amb els seus dibuixos, amb els seus treballs, ha fet i encara fa moltes i diverses contribucions al nostre país. Amb humor, amb originalitat, ha ofert entreteniment, ha regalat moments màgics, ha produït milers –milions– de somriures. Els seus personatges, les seves històries, universals i alhora properes, han captivat l'atenció de nenes i nens d'arreu del món. I els ha ajudat en el seu aprenentatge; els ha apropiat a figures i fets històrics, a grans obres de la cultura, i amb els seus contes els ha transmès valors importants, valors preuats per a la convivència i el progrés, valors socials, valors culturals, valors d'humanitat.

Permetin-me un incís. Parlar de valors, promoure valors ha estat vist en algun moment com una cosa carinclona, antiga. Les crisis actuals tenen les seves arrels precisament en una certa crisi de valors socials i col·lectius, tenen la seva causa d'origen en el triomf de valors negatius, com la cobdícia, l'individualisme, i

en l'obsessió pels rendiments immediats, en lloc de la mirada a mitjà i llarg termini, que és imprescindible per al bé col·lectiu.

En aquest sentit, no oblidem mai que el futur el faran realitat els que ara són infants. Per tant, els valors que ara els inculquem seran un fet determinant per al futur de la societat i per al país. No ho menystinguem; que les urgències no ens facin oblidar l'important. I, en aquest sentit, el que ha fet Roser Capdevila és més important del que podem copsar. Els seus contes, els seus personatges han estat una eina preciosa per a educar.

Ni tan sols el Parlament ha pogut resistir-se a l'encant de les seves creacions, i li vam demanar col·laborar en una edició en què les Tres Bessones expliquen l'origen del Parlament, què és i com funciona la nostra institució, amb l'objectiu que mares, pares, nenes i nens tinguin major coneixement de la institució que representa políticament la pluralitat del poble català.

Per altra banda, en un país com el nostre, en què la llengua va ser perseguida i prohibida a les escoles per a unes quantes generacions, en què és tan difícil portar els infants a veure cinema en català –esperem que amb la nova llei s'arregli– o jugar a videojocs en català, en què el català té una presència minoritària a la televisió o en l'oferta de revistes i publicacions, en aquest context difícil per a l'ús normalitzat de la nostra llengua, Roser Capdevila també hi ha posat el seu gra de sorra. Ha ajudat xiquetes i xiquets, mares i pares a apropar-se a la llengua catalana, a usar-la correctament, a estimar-la. Roser Capdevila també ha contribuït a la normalització del català, i així ho hem volgut reconèixer en el text de l'acord de la Mesa que li atorgava la medalla.

Les seves contribucions no acaben aquí. També cal destacar la seva participació en iniciatives socials. Per exemple, enguany, per la Diada de Sant Jordi, no era difícil trobar-se amb els Xuklis, personatges que ha creat per ajudar la Fundació Privada de Nenes i Nens amb Càncer. I això no és una excepció ni un fet puntual. Al llarg dels anys ha col·laborat amb altres causes, amb altres entitats, com la Fundació Josep Carreras contra la Leucèmia o Intermón-Oxfam. Sovint expliquem amb orgull que el poble català és un poble solidari, i hi ha infinitat de xifres per a demostrar-ho. I, a més de xifres, hi ha infinitat d'exemples personals; la Roser Capdevila n'és un altre.

També cal destacar la seva contribució a la indústria cultural catalana. Les seves creacions han esdevingut un èxit, en especial les Tres Bessones, fet que s'ha plasmat en edicions de llibres, sèries d'animació, CD-ROM educatius, revistes; fins i tot em consta que hi ha un projecte en marxa per a anar al cinema. Les Tres Bessones i la Bruixa Avorrida han esdevingut un petit clàssic dins la cultura catalana i un producte d'èxit de la indústria audiovisual i editorial a nivell internacional. La capacitat creativa de Roser Capdevila és, per tant, un element nuclear que ha generat una important activitat productiva, dins el país, però també amb capacitat exportadora, un fet que en temps de crisi econòmica mereix també ser remarcat: la importància de la creati-

vitat en l'activitat productiva. El vessant productiu, generador de riquesa, de la cultura mereix ser reivindicat.

Però la cultura té un valor superior en si mateixa, com a transmissió de maneres d'entendre el món, de veure'l, de viure'l, de somiar-lo. La cultura és l'expressió d'allò que som, d'allò que somiem ser. El treball de Roser Capdevila ha creuat fronteres, i això n'ha fet no només un referent de la nostra cultura, sinó també de la nostra projecció internacional. Més encara, per un detall gens menor: els seus contes, que són universals, són plens de referències a Catalunya, són plens d'elements d'identitat catalana. En aquest sentit, el seu també és un exemple del fet que ser global no requereix renunciar a la identitat, sinó al contrari, que és des de la pròpia identitat que esdevenim universals. Tot plegat –les seves creacions en diferents àmbits, les il·lustracions, els guions gràfics– constitueix una mirada entranyable, divertida i pedagògica al món i ha ajudat a fer la vida una mica millor a milers de persones.

Cal que la societat catalana sigui conscient de les moltes coses que es fan bé en aquest país, i especialment en aquests moments difícils i complicats. En moments de crisi és quan més hem de valorar allò que es fa bé en aquest país. I, si m'ho permeten recordar, se'n fan moltes de coses bé en aquest país, a Catalunya; per exemple, la gran tradició d'il·lustradors amb què compta Catalunya. Posem-ho en valor, si us plau. I, per tant, és bo que el país conegui l'exemple inspirador de persones com Roser Capdevila, no només pel seu èxit professional, sinó també pels valors culturals i socials que ha encarnat al llarg de la seva trajectòria, pel seu compromís amb el país, amb la cultura, però sobretot amb la creativitat i amb el poder de la imaginació.

Roser Capdevila, per tant, mereixia un reconeixement, un agraïment solemne del seu poble, del seu país. I aquesta distinció que avui li ha atorgat el Parlament de Catalunya intenta ser aquest gest. Potser no podrà esmicolar la medalla i repartir-la, com ha dit que voldria. Però, sincerament, crec que no cal. És molt el que ha donat, és molt el que encara ens dóna, en forma d'imaginació i d'exemple. Avui tocava donar-li les gràcies. A més a més, estic convençut que no només Massimo D'Alema esmorzava amb les Tres Bessones; estic convençut també que consellers, presidents de parlament, fins i tot, diputats, alcaldes que tenen fills o filles en l'edat pròpia esmorzaven sovint amb les Tres Bessones.

I amb agraïments, també, vull cloure aquest acte, sobretot a totes les persones que l'han fet possible, a les moltes complicitats que hi hem trobat, a tots els presents per la seva assistència i per acompanyar la Roser en aquest moment especialment solemne.

Moltes gràcies, Roser.

(Aplaudiments forts i perllongats.)

El presentador

A continuació escoltarem l'himne nacional de Catalunya.

(El públic, dempeus, escolta Els segadors. Aplaudiments.)

